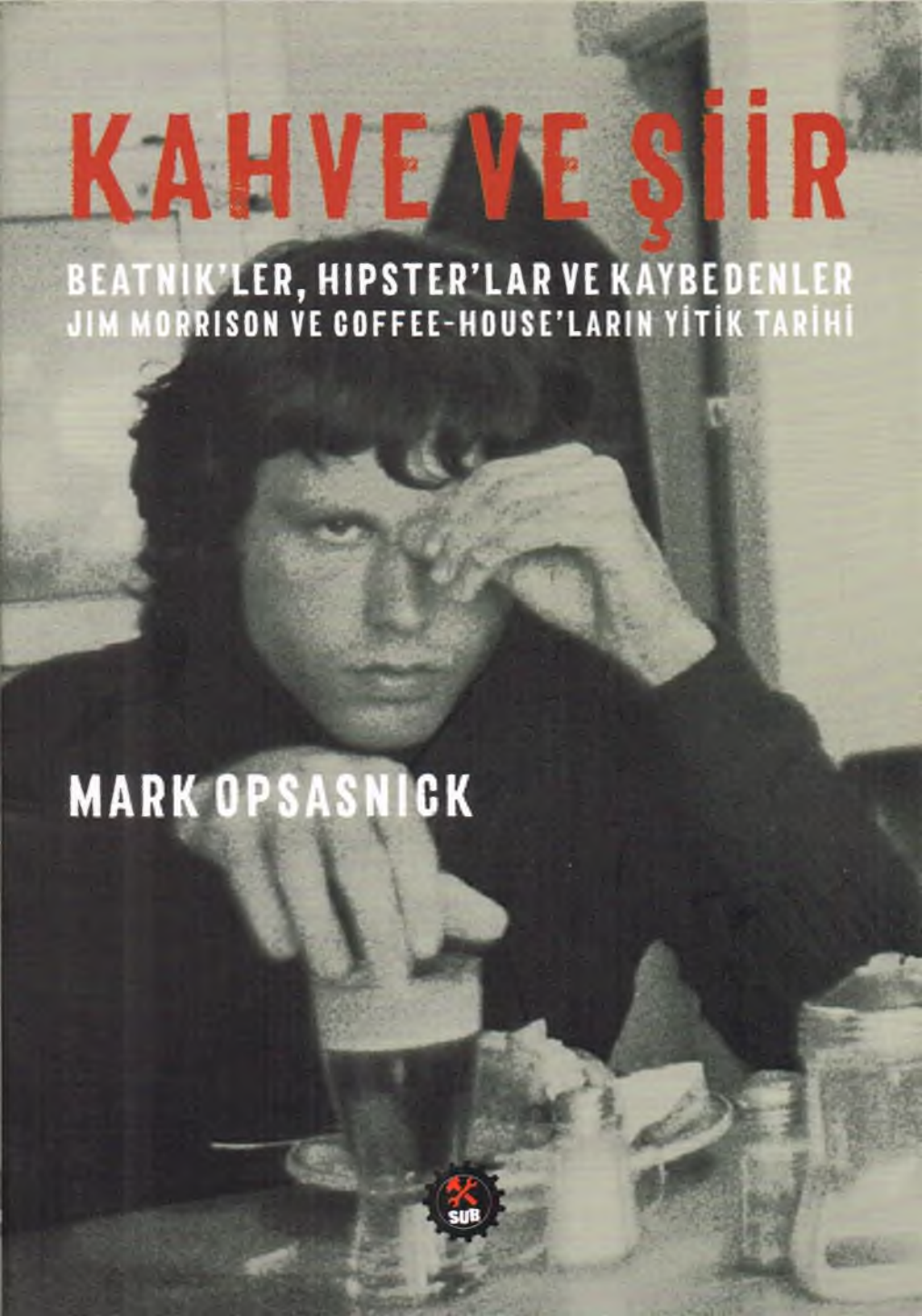
KAHVE VE ŞİİR

BEATNIK'LER, HIPSTER'LAR VE KAYBEDENLER
JIM MORRISON VE COFFEE-HOUSE'LARIN YİTİK TARİHİ

MARK OPSASNICK

SUB

SUB

SUB Yayımları 2016

Genel Yayım Yönetmeni: Murat Arslan
Sertifika No: 33455

Birinci Baskı: Kasım 2016

Kahve ve Şiir: beatnikler, hipsterler ve kaybedenler / jim morrison ve coffee-house'ların yitik tarihi
Mark Opsasnick

Çeviri: Melis Oflas

Kapak İmajı Jim Morrison
Kapak Uygulama: Erol Egemen

Baskı ve Cilt: Step Ajans Matbaacılık
Göztepe Mah. Bosna Cad. No: 11
Mahmutbey - Bağcılar / İSTANBUL
0212 446 88 46
Matbaa Sertifika No: 12266

SUB Basın Yayın Dağıtım Reklam Organizasyon Tic. Ltd. Şti.
Bağlarbaşı Mah. Güllü Cad. No: 71A 1
Gaziosmanpaşa / İSTANBUL

e-posta: subpress@yandex.com
facebook: Sub Press

Kahve ve Şiir

beatnikler, hipsterler ve kaybedenler

jim morrison ve coffee-house'ların yitik tarihi

Mark Opsasnick

Çeviren: Melis Oflas

Beat Kuşağı adlı, bohemliğin desteğiyle ortaya çıkan akım, 1950'lerde yeni tecrübeler peşinde, spontane şiirlere, sınırsız sekse, bebop jazz'a, marihuanaya, flanörlüğe ve belirli gruplara hitap eden felsefelere bitmek bilmez bir ihtiyaç ve ilgi duyan, vizyon sahibi, vasıflı kahramanlar, tutkulu şairler ve renkli, sıradışı karakterler sayesinde ortaya çıkmıştır. Beat Kuşağı'nın ortaya çıkan iki kaynağının Amerikan kültürüne karışmasıyla birlikte Jack Kerouac, John Clellon Holmes, William Burroughs, Gregory Corso, Allen Ginsberg, Herbert Huncke; ve Batı Sahili grubuna ait olan Lawrence Ferlinghetti, Michael McClure, Gary Snyder, Philip Whalen, and Lew Welch gibi yazarların literatürde sahip oldukları sağlam zemin tehdit altına girmişti. Bu öncü yazarların yaratıcılığı sayesinde benzer zihinlere sahip olan aktörler ve yazarlar ülke çapındaki kahve evlerinde toplanıyordu. Özellikle Washington, DC'de, "Coffee 'n' Confusion" isimli bir yer, oluşmakta olan "beatnik" altyapıya, küçükken söz konusu kahve evinin daracık nemli sahnesinde orijinal şiir resitalleri veren "rock and roll" efsanesi Jim Morrison'ın ilk halka açık performansına ev sahipliği etmiştir.

"Beat Kuşağı" kavramı ilk kez Jack Kerouac tarafından, yazar arkadaşı John Clellon Holmes ile bir konuşmasında kullanılmıştır, bu kelimeleri kullanmaktaki amacı New York City'de gelişmekte olan edebi çevresini kaybetmeyi göze almış ya da kaybetmiş yazarları ve şairleri anlatmaktı. Kerouac "Beat" kavramını 1950'de, ilk romanı olan "The Town and the City" de (içinde dolaylı olarak New York City'de "yenik" olarak gezen bir kadına referans edilmektedir) kullanmış olmasına rağmen, ancak 1952'de Beat Kuşağı'nı masaya yatırıp bu konuda New York' u konu alan "Go" isimli romanında bu konuya tam anlamıyla değinmiştir; bir grup aktör, yazar, uyuşturucu bağımlısı, dolandırıcı, hırsız ve varını yoğunu kaybetmiş filozof. (Holmes bu biraz değiştirilmiş otobiyografisinde kendisinden "Paul Hobbes" olarak bahsederken, Jack Kerouac ana karakter olan "Gene Pasternak" olarak ve Allen Ginsberg "David Stofsky" olarak karşımıza çıkmaktadır.) Holmes sonra "İşte Beat Kuşağı[1]" adında bir deneme yazmıştır. Bu denemesi New York Times Dergisi'nde 16 Kasım 1952 tarihinde bu akımı oluşturan gençlerin özünü ortaya koymak

[1] Doxa Yayımları, Şenol Erdoğan, Norman Mailler'ın Beyaz Zencisi Üzerine, İstanbul 2015

amaçlı yayınlanmıştır. Yazısında Beat Kuşağı'nın bıkkınlıkla beraber kullanılma hissini alıp götürdüğünden ve zihinle ruhun çıplaklığını ortaya koymasından bahsetmiştir. Röportajlarında Jack Kerouac "beat"in aslında "bir mutluluk ifadesi" ve "kutsallık" olduğundan bahsetmiş ve sonuç olarak çoğu insan onu sistem karşıtlarının kutsallığını yakalamaya çalışan bir insan olarak benimsemiştir.

Jack Kerouac'ın ilk romanı "The Town and the City"nin çoğu insan tarafından okunmamış olmasına rağmen 1957'de ikinci girişimi, "On the Road (Yolda)", efektif bir şekilde yeni bir bilinç yaratarak ses getirmiştir. Bağımsız saf enerjisi, nazım-şiiri, yeni heyecanlar ve tatlar için şehrin altını üstüne getiren hayata dar gelen baş karakterleri "Sal Paradise" (Jack Kerouac'ın ta kendisi) ve "Dean Moriarty" (Neal Cassady – Hem 1950'lerin Beat Kuşağı kültürü hem de 1960'ların *hippie* hareketinin öncüsü yeni nesil hipster figür). 1950'lerin sonuna doğru Beat Kuşağı bilincinin yayılmasıyla, San Francisco Chronicle ropörtörü Herb Caen 2 Nisan 1958 tarihli köşesinde (Pockeful of Notes) Look Dergisi'nin bir North Beach evinde elli beatnik'e konu ile ilgili yazılacak bir yazıya hazırlık amaçlı bir parti verdiğini belirtti. Bu olayla birlikte "beatnik" kavramı ilk kez bir gazetede kullanılmıştı ve hemen ardından "beatnik" kavramı Beat Kuşağı'nın bir parçası olan insanların adı haline geldi. Beatnik imajı birkaç kitap ve yazıyla uzun saçlı-sakallı, bereli, bongo çalan, marihuana içen erkekler ve somurtkan, düz saçlı, siyah giysili kadınlar olarak şekillendirildi.

George S. Morrison'ın ailesi Ocak 1959'da California, Alameda'dan, Alexandria, Virginia'ya hareket ettiğinde beatnikler popüler kültürün her köşesinde kendilerine bir yer edinmişlerdi bile. Donanmada yeni terfi etmiş bir kaptan olan Morrison, Arlington, Pentagon'da yeni bir göreve atanmıştır ve orta-üst tabakanın bulunduğu, sessiz bir mahalle olan Jefferson Park'ta eşine ve üç çocuğuna bir ev kiralamıştır. 15 yaşındaki oğlu Jim, George Washington Lisesi'nde okumaktaydı ve The Doors'taki vokalistliğinden ve dünya çapında tanınmaktan uzak olmasına rağmen bohem dünyanın imkânlarını keşfetmeye şimdiden başlamıştı. O genç yaşta bile Beat edebiyatının ve şiirlerinin, güçlü diline, sınırsız yaratıcılığına ve yeraltı hayat biçimiyle özdeşleşen ruhaniliğine içten bir ilgi duyuyordu. Bilindiği kadarıyla Alexandria'da kaldığı üç yıl boyunca Morrison'ın kişisel kütüphanesinde John Clellon Holmes tarafından yazılmış roman "Go" (1952) ve Jack Kerouac'ın yazdığı "The Town and the City"(1950), "On the Road (Yolda)" (1957), "The Dharma Bums (Zen Kaçıkları)" (1958), "The Subterraneans (Yeraltı Sakinleri)" (1958), ve "Doctor Sax" (1959) romanları bulunuyordu. Ayrıca Allen Ginsberg'in "Howl and Other Poems (Uluma

ve Diğer Şiirler)" (1956), Lawrence Ferlinghetti'nin "A Coney Island of the Mind"ı (1958) , Gregory Corso'nun "Gasoline"ı (1958), ve William Burroughs'un"Naked Lunch (Çıplak Şölen)"ı (1959) gibi eserlere de sahipti.

Jim Morrison Beat Kuşağı yazarlarından çok etkilenmişti ve onları yeni bir bilincin yaratıcıları olarak görüyordu. Bu cesur akımın ve yazarların peşinden bu kadar büyük bir inançla koşması lise arkadaşlarını da oldukça etkilemişti. Morrison'ın Alexandria'daki komşularından biri olan arkadaşı Jim Merrill, Morrison'a olan ilgisini "Morrison'ın inanılmaz bir kütüphanesi vardı ve ne zaman kitaplardan konuşsak, Kerouac, Ginsberg ve Ferlinghetti gibi yazarlardan bahsederdi, hatta bana Ferlinghetti'nin yazdığı "A Coney Island of the Mind" isimli kitabın bir kopyasını vermişti. Jim, Alexandria'ya varmadan önce bir Kerouac fanıydı ve bu kitaplar onun hayata bakış açısına çok katkıda bulundu. Morrison zaten bu yoldaydı ve 16 yaşında yola çıktı."

Önemli gerçeklerden biri bohemlerin (sanatsal ya da edebi ilgileriyle birlikte orta sınıf standartlarında kafalarına göre yaşayan bireyler) ülkenin başkentine Jim Morrison oraya gelmeden çok önce yerleşmiş olmalarıdır. Washington DC'deki karşı-kültür grubunun ileri gelenlerinin ifadesine göre başkentte oluşmakta olan beatnik yapının habercisi hareketler süreksizdi ve günümüzde unutulmuş olan bu gruplaşmanın önderi yazarlar, aktörler ve şairler zamanında "Hamilton Arms" isimli bir oluşumun parçasıydılar.

Hamilton Arms; 1939'da 58 yaşındaki Yarbay Milo, Georgetown gibi tarihi bir şehrin göbeğinde, Hamilton Brinkley, 31. Cadde'de NW (M ve N sokakları arası) sarmaşık kaplı birkaç ev satın aldı ve onları restore ederek kendine küçük bir Avrupa-vari köy yarattı. Komşuları ve arkadaşlarıyla merkezi bir buluşma yerine ihtiyaç duymasının ardından Hamilton Arms Kahve Evi'ni köyün 1232 31. Sokak NW (1900'de inşa edildi, bu bina eskiden C&P Telefon Şirketi'nin yıllar boyu batı hatlarına ev sahipliği yaptı). Hamilton Brinkley, küçük pembe, sarı ve turkuaz İsveç köy evlerini kiraya verirken eşi Emma Conger Hamilton, Arms Curiosity dükkanını, üvey oğlu Howard Reid kahve evini işletiyordu ve kızları Mary (Molly) Brinkley Reid çanak çömlek yapımıyla ilgileniyor ve durmadan köydeki çeşitli evleri, bahçeleri ve binaları boyayarak, tasarım yapıp dekore ederek günlerini geçiriyordu.

Hamilton Arms basit olarak ifade etmek gerekirse, yaratıcı, özgün bireylere yaşama ve çalışma alanı sağlayan, bir grup kiralık konuttan oluşmaktaydı. Burası kısa sürede Georgetown'ın sınırları tuğlalarla çizili sokaklarında bohemlerin hayat sürdüğü sıkı bir komünite haline gelmişti. Mavi demir parmaklıklı kapıya küçük bir yürüyüş mesafesinde uzun, asmalarla kaplı bir çardak, çeşitli özel bakılı bahçeler, içinde çamurdan çanak, çömlekler için bir fırın olan parke bir ev, benzer eski bir bileşimden ayıklanmış ve tekrar bir araya getirilmiş otuz apartman dairesi, sarmaşık kaplı balkonlar ve "Disk Fırlatıcı" isimli, tüm ihtişamıyla mızrağını atmaya hazırlanan Yunan bir atletin de bulunduğu dikdörtgen bir havuz vardı. Köyün temsili yapıtı olan havuz gece boyu süren meşhur partilere de ev sahipliği yapmıştır. Maalesef, partiler şehrin Sağlık Departmanı'nın yaptığı incelemede, filtreleme sisteminin eksikliğinden dolayı havuzu kapattıktan sonra sona ermiştir. Washington Post'da yayınlanan18 Mayıs 1953 tarihli yazıda (Hamilton Arms İnsanları Bahçelerindeki Yüzme Çukurunu Kaybetti, Warren Unna), Hamilton Arms köyünü "La Rive Gauche, Greenwich Köyü ve San Francisco'nun

Telegraph Tepesi'nin Georgetown minyatürü" olarak tanımlamıştır. Hamilton Arms köyünün bir sakini olan, eski bir Irak askeri Şefik Hadid, köyü şöyle anlatmıştır: "Burası kampüsle köy arası bir şey. Buradaki insanlar dışarıdakinden düzenin daha az parçası değil, tabii düzeni farklı bir şekilde anlayabilirsiniz."

Hamilton Arms'ı özel kılan şey, bu köyde kamp yapan sıradışı insanlardı. Kısa sürede Hamilton Arms Kahve Evi beatnik altyapısı olan bir grup tanımsız karakterin oyun alanı haline geldi. Yavaş yavaş buraya daha sık gelmeye, etkileyici apartman dairelerine arkadaşça ziyaretlerde bulunmaya ve bahçelerde gece gündüz süren şarap partileri vermeye başladılar. Sağlık Departmanı'nın müdahalesinden birkaç yıl sonra, Yarbay Brinkley yerel gazetecilere pis yüzme havuzunda yapılan âlemleri hatırlatma gereği duydu. Dahası bu tür olaylar, Washington Post'ta 11 Mart 1978'de çıkan bir yazıya göre (Georgetown's Eccentric Landmark, Jane Ann Spotts) Hamilton Arms'ın zirve günlerinde gerçekleşmişti. Yazıda şu ifade göze çarpıyordu: "Yerel halk Georgetown'ın ilk 'ot partisinin' 50'lerin sonuna doğru birkaç ilkle birlikte gerçekleştiğini belirtti."

Sonunda, Hamilton Arms Kahve Evi kapılarını 25 Mayıs 1957 Cumartesi günü, iki blok yanlarında bulunan Hristiyan Bilim'in beşinci kilisesinin yasakladığı bir şey olan likör satarak geçinemeyeceklerini anlayan Brinkley'in kararıyla kapattı. Her şeye rağmen apartmanlardaki yaratıcı benlikler yeni yerlere dağıldılar. [2]

[2] (Yazarın notu: Hamilton Arms, 1978 yazına kadar karakteristiğini daha küçük bir topluluk olarak sürdürdü. Bu tarihten sonra binalar özel işletmelere satıldı. Artık "Hamilton Court" olarak anılan bu yerdeki Hamilton Arms Kahve Evi'nin adı da OTJ Mimarlık olmuştur.)

Hamilton Arms Kahve Evi'nin kapatılmasından ortalama iki yıl sonra, Washington DC'nin maceraperest ruhları ve büyümekte olan bohem komünitesi küçük bir dükkân olan Coffee 'n' Confusion'ı kendilerine sığınak edinmişlerdir. 1959 baharında Beatler Washington DC'de tekrar ortaya çıkarak Jack Kerouac, John Clellon Holmes ve Allen Ginsberg'in yazılarını benimseyerek kendi sanat, jazz ve şiir zevklerini yaymak için mekânlar aramaya başladılar. Sıkca toplandıkları birkaç yer belirlediler, bu yerlerden biri Güneybatı Washington'da bulunan Harrigan's Restaurant'tı. Sanatçılar burada resimlerini duvarlarda sergilediler ve her gece Potomac Nehri'ne bakan bir bira bahçesinde; Georgetown'daki M Caddesinde bulunan Julie's Café'de bir araya geldiler. Mahallenin alt sınıf bir meşrubatçısı bu şekilde yavaş yavaş bir beatnik buluşma noktasına dönüştü. Ayrıca gittikleri efsanevi bir jazz merkezi olan Bohemian Caverns'ta her türden müziksever burada bütün gece müziğin keyfini çıkarabiliyorlardı. Coffee 'n' Confusion'ın beatnik dünyasına karışmasıyla birlikte marihuana dumanlarıyla kaplı, ilham dolu şiir ve yazılar ve özgür düşünceler beatnik komünitesinde tam olarak oturmuştur.

Coffee 'n' Confusion, William Addison Walker adında, Kuzey Carolina Pinehurst'te "Bill" adıyla anılan bir şair tarafından yaratılmıştı, ve Washington'a 1950'lerin sonuna doğru -tam da Beat bilincinin yükselişi sırasında- geldi. Şehrin biraz daha iyi olan kısmında oturan Ruth Murray (bir 1958 Vassar mezunu; günümüzde Ruth France olarak anılır) isimli bir kadınla evlendi, George Washington Üniversitesi'ne yaratıcı yazarlık üzerinde çalışmak üzere yazıldı ve 809 22. Sokak NW'da (zamanla büyük beatnik gruplarının evi olan) bir ev tutmuştur. Eşi 1 Nisan 1959'da, 912 New Hampshire NW Bulvarı'nda, eskiden bir manava ev sahipliği yapmış zemin kat dairede, Coffee 'n' Confusion'ın ilk versiyonunu açtığında Walker 24 yaşındaydı.

Ruth France bu beatnik ikonuyla nasıl tanıştığını şöyle anlattı: "Gerçekten çok karizmatikti. Hep rengârenk bir kişiliği olduğunu söylerdim ama karakterden yoksundu. Bir Beat şairiydi, zeki, oldukça yaratıcı ama biraz da piçti, çünkü fazla agresif olabiliyordu ve çok içerdi. Hayatımın büyük bir bölümünü içine kapanık yaşamıştım, Washington'daki Brenatno's Books'ta çalışırken gelirdi ve daha önce onun gibi biriyle hiç karşılaşmamıştım, sonunda da onunla evlendim. Ebeveynlerim onun geçmişini araştırınca hoşlarına gitmeyen bir sürü şeyle karşılaştılar. Mesela bize 35 yaşında olduğunu söylemişti, ama onunla ilk tanıştığımızda gerçekte 24 yaşındaydı. Bunu öğrendiğimde çok üzülmüştüm."

Coffee 'n' Confusion New York'un Greenwich Köyü'ndeki kahve evlerini temel alan bir yerdi. Açıldığı ilk hafta her akşam 100 müşteriye servis yapıldı, dükkânın sadece bohem komünitesinde konuşularak tanındığı göz önüne alınırsa bu gayet iyi bir rakamdı. Bu küçük klüpte, öğrenci, şair ve müzisyenlerden oluşan müşterilerine; kahve, çay, şiir dinletileri, tartışmalar, bongolar, yerel şarkılar, dama ve satranç oyunları sunuyorlardı. Coffe 'n' Confusion yerel polisin ilgisini çekecek kadar uzun süredir açık olmamasına rağmen, hukukçu Lois P. Robbins şans eseri çıkageldi ve işletmenin birçok kuralın dışına çıktığını tespit etti. 7 Nisan 1959 Salı günü işletmeye son verdirdi ve kapanışı bir medya dalgalanması takip etti.

Bill Walker işletmesi için yeni bir şehir arıyordu ve sonunda 945 K Street NW'daki Zantzinger binasının bodrum katını (kısa süreli birkaç restorana ev sahipliği etmiş küçük bir alan) buldu. Zantzinger Binası, 1884'te yapılmış iki katlı, tuğladan yapılma bir Viktoryen binaydı (çerçeveli balkonları, dışa uzanan pencereleri ve yarım bir çatı katı vardı). Bina geçmişte Otway Berryman Zantzinger tarafından 1925'te satın almana kadar Mount Vernon Square mahallesine aitti. Arazi hemen yeniden sınırlandırıldı ve bir yıl sonra yeni sahibi devremülk işini, O.B. Zantzinger şirketini, 912 10 .Cadde NW' den yeni K caddesi merkez bürosuna taşıdı. Bu Downtown'un etrafında sadece pejmürde 9. Sokak Bowery ve onun kullanılmış kitapçıları, atari salonları, "peep show"lar, içki dükkânları ve köhne lokantalarını barındıran ilginç bir bölümüydü.

Walker'ın yeni ve gelişmiş versiyon Coffee 'n' Confusion'ı haftada 7 gün sabah 8'den yine sabah 4'e kadar açıktı, kapıda bağış amaçlı küçük miktarda bir para isteniyordu, alkol servisi yoktu. 6 Haziran 1959 Cumartesi günü güzel bir açılış düzenlendi, programda yerel şairlerin ("Washington Şairleri") ve beat şairler arasında bir şiir yarışması düzenleneceği duyuruldu. Bill Walker gece boyunca yönetici olarak konuşma yaptı ve Dick Dabney ve Bill Walker gibi diğer hip şairler özgün eserlerini okudular (Bunların başlıkları "The Charlie Starkweather Blues"dan "The Stream of Not-So Consciousness"a kadar gidiyordu). Sabahın erken saatleriyle Walker'ın müşterileri onu, yeni nesilin kendini ifade ve sanatsal özgürlüğüne adamış lideri, neredeyse bir halk kahramanı olarak selamladı. Walker –kaba tüylü, keçi sakallı ve kızarmış gözlü- Kral Hipster rolünden zevk aldı ve o günlerin devamında kahve evinin etkileyici başlangıcıyla ilgili yerel gazetecilere verdiği demeçte gerçekten "beatnik" terimini sevmediğini ve Amerika'daki insanların rutinin kölesi olmalarına karşı olduğunu söyledi. Onun protestolarının diğer insanlara cesaret vereceğini ve onların kendi protestolarını organize etmele-

rine yardımcı olacağını umduğunu söyledi. Hiçbir zaman kesin olarak neyi protesto ettiği açıklığa kavuşturulmamış olsa da...

Coffee 'n' Confusion beatniklerin gözde mekanı olma yolunda ilerlerken, kendini batakhaneden çıkıp K Street'e yönelmek isteyen klüp patronlarının üzerine atlamak için sabırsızlanan hırslı yerel polis teşkilatının yoğun denetimi altında buldu.

Altı aylık bir sivil polis soruşturmasından sonra, Narkotik Şube İlçe Polisinin aramalarının gerekçesi acemi özel polis Jose L Estrada (uyuşturucu satın alan bir beatnik gibi poz vermiştir.) tarafından birikmiş materyale dayandırılmıştır, 1 Nisan 1960 Cuma sabahı hem Coffee 'n' Confusion hem Java Jungle'a (Ağustos 1959'da 2119 Pennsylvania Caddesi NW'da açılmış benzer kahve evleri) polis baskınları düzenledi. Java Jungle sahibi 24 yaşındaki John F. Stevens ve 26 altı yaşındaki Dick Dabney, eski Coffee 'n' Confusion yöneticisi, dâhil olmak üzere on iki yerel beatnik uyuşturucu suçundan tutuklandı. İkisi de yasadışı marihuana transferinden suçlandı (Dabney tuzak gerekçesiyle beraat ederken, Steven suçu kabul etti ve sonunda şartlı tahliye edildi).

Tutuklamalar paranoya dalgalarını beatnik olaylarına doğru yöneltti; özellikle de beklenmedik bir baskından sonra kapılarını tekrardan açamayan kahve dükkânı Java Jungle'ı yıkıma uğrattı.

Bill Walker polis sorgusundan sonra sersemlemişti, beatniklerin yerel marihuana dağıtım halkasında büyük rolü olduğu gerekçesiyle hedef alınmasından dolayı işinin batacağı endişesini taşıyordu. Ay sonundan önce, ünlü jazz gece klubü Bohemian Caverns'in sahibi ve yıllardır Washington müzik dünyasında demirbaş haline gelen akıllı girişimci 27 yaşındaki Angelo Alvino ona bir teklifte bulundu ve Coffee 'n' Confusion'ın %50'sine ortak oldu. Alvino kahve evinde gece yarısı kalabalık oturumlarıyla şehrin en iyi müzisyenlerinin bir araya geldiği şiir gecelerini arttırmak için çok zaman harcamadı. Coffee 'n' Confusion yeni hisse sahibinin altında yılmadan çalıştı ve sanatçıların, şairlerin, beatniklerin kalabalığını ve sınıflandırmaya başkaldırmışları çekmeye devam etti.

Angelo Alvino'nun iki gece kulübünde de uyanık gözlerini müdavimlerinin üzerinde tuttuğu söylenirdi ve her nasılsa Coffee 'n' Confusion'daki genç müdavimlerinden birini meşhur etti. Bu genç sonraki yıllarda ünlü rock and roll şarkıcısı olan Jim'di. Alvino ile 2005 yılında Charles Şehri Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi LaPlata, MD'de röportaj yapmayı başarmıştım, bana orada işine aşık olan bu genci net bir şekilde hatırladığını söylemişti: "Ben Jim'i tanıyordum, fakat bu onun şarkıcı ve ünlü olmasından çok önceydi." O Coffee 'n' Confusion'a şiir okumaları için gelirdi ve Bill Walker'ı tanırdı ve ikimizle birlikte şiir hakkında konuşurdu. Virginia'lı bir delikanlıydı ve bu kadar genç birinin gelmeyi sürdürmesi alışılmış bir şey değildi; fakat sorun ya da başka bir şey yaratan biri değildi; iyi çocuktu ve arada bir gelirdi ve her geldiğinde muhakkak yanında bir ya da iki arkadaşını getirirdi. Coffee 'n' Confusion'a gelirdi ve ben aynı zamanda Bohemian Caverns'in sahibiydim ve Jim jazz müzik dinlemek için oraya da gitmeye başladı."

Alvino, bir dizi yerel müzisyenin 1960'larda dikkat çektiği, bölgenin yerlisi Morrison adlı adamın şan ve şöhret için rock and roll grubu the Doors'la gittiğini belirtti. O grubun ilk albümünün kapak resmini gördüğünde, üyelerden birinin "Jim" olarak bildiği gencin uzun saçlı versiyonu olduğunu hemen fark etti. (Maalesef, Angelo Alvino uzun süren bir hastalıktan sonra Şubat 2008'de vefat etti.)

Jim Morrison'un George Washington Lisesi'nden birkaç arkadaşı Coffee 'n' Confusion'ın onun favori uğrak mekânlarından biri olduğunu doğruladılar. Eski sınıf arkadaşı John Huetter anımsıyordu: "Coffee 'n' Confusion – ben orası için Jim kadar delirmiyordum fakat o severdi çünkü şiir okumaları vardı ve onun gibi şeyler. İlgi çekiciydi. Hatırladığım kadarıyla Jim bir keresinde orada şiir okumuştu. Ya kıskanmıştım ya da tepkim "oh hayır, tanrım, otur!" olmuştu, emin değilim. Bunun sebebi, lisede, Jim de sosyal olarak "kalabalık"ın parçası olmadı ve oraya gitmesinden kaynaklı bir üne sahipti çünkü futbol takımındaki çocuklar yanıma gelip bana "Sen o beatnik'in arkadaşı falan mısın?" diye soruyorlardı."

Açıkçası, Jim Morrison, Coffee 'n' Confusion'daki şenliklere dâhil olmakta yavaş davrandı ve başlarda etrafında olanları gözlemlemeyi tercih etmiş görünüyordu. Onun kahve evindeki davranışları hakkında Jim Merrill'e sordum ve o yanıtladı: "Tuhaf olabilir. Bilirsin, bazı geceler Jim görünmez olabilirdi. Sadece burada olurdu ve gösteriş ya da çılgınca şeyler yapmazdı. Ama bazı geceler ıslık çalar ve eğlenirdi. Coffee 'n' Confusion'da bir araya geldiğimiz zaman uslu dururdu ve biz neredeyse sadece oturur ve beatniklerin şiirlerini okumalarını dinlerdik."

Büyük ihtimalle 1960'ın baharı boyunca, yani lisedeki çaylak senesinin sonuna doğru, Jim Morrison gerçekten sahneye çıktı ve en azından Coffee 'n' Confusion'da bir şiir resitali verdi; bu muazzam olayın dikkat çekici yanı o zamana kadar ilk kez halk içinde performans sergilemiş ve yazılı eserlerini dinleyicilerle paylaşmış olmasıydı. O akşam okuduğu şiir hiçbir zaman kesin olarak belirlenmese de, o akşam izleyiciler arasında olanlar tarafından seçimin "Horse Latitudes"in bir versiyonu olabileceği şeklinde spekülasyonlar yapıldı. Bu halka açık resital, kahve evi için Morrison'un hissettiklerinin ne kadar önemli olduğu ve oranın müdavimlerinin ne kadar sağlam ve onun davranışlarından etkilenmiş olduğunun işaretiydi. Coffee 'n' Confusion o zamana kadar şairlerin eylem içinde olduğunu gördüğü tek yer değildi; onun acemiliğini atması için sıkışık sahneyi sağlayan yerdi.

Maggie Philips, Jim Morrison'un Coffee 'n' Confusion'da şiir dinletisi yaptığını George Washington Lisesi'nin koridorlarında duydu ve ilk defa Jim'i sahnede görmek için yakın arkadaşlarıyla K caddesi üzerinde bodrum katındaki klübe yolculuk yaptıklarını hatırladı: "Okulda insanların Jim'in şiirlerinden bahsettiklerini hatırlıyorum ve o zamanlar bu gerçekten faklı bir şey olarak görülüyordu". Helen Willey, şu anda evli ve Hawaii'nin federal hâkimi, GW'ya benimle birlikte gitti ve ikimizde Coffee 'n' Confusion'a girdik çünkü Jim'in orada şiir okuyacağını duymuştuk. Ailelerimize söyleyememiştik, bu yüzden Helen'in evine gittim ve şehre giden bir otobüse bindik. Mekâna vardığımızda merdivenlerden aşağıya binanın bodrumuna doğru inmemiz gerekiyordu ve mağara gibi olduğunu hatırlıyorum. Gerçekten karanlıktı ve küçük yuvarlak masalar vardı. Gür sakallı insanlar olduğunu ve sahneye çıkıp şiir okuduklarını hatırlıyorum. İçeri girdim ve oturdum. Bizim oraya ne kadar yabancı olduğumuzu gözünüzün önüne getirebilirsiniz –sanki şu küçük al yanaklı iyi kız çocukları gibiydik ve tüm bu tuhaf insanlar tarafından çevrelenmiştik!"

Maggie'nin Morrison'ın performansıyla ilgili anıları canlanmıştı: "Kahve evine girmiştik ve orada Jim Morrison'u gördük ama kiminle olduğunu hatırlamıyorum, sırası geldi; kalktı ve okumasını yapmaya başladı. Sanırım onun orijinal şiirlerinden biriydi bu, hatırladığım kadarıyla atlarla ilgili bir şeydi ve bitirdiğinde: "Yazan Jim Morrison," demişti. Okumasını bitirdiği zaman, alkış yerine herkes kaşıklarını masalarına vurmaya başladı ve "Bu insanlar tuhaf!" diye düşündüğümü anımsarım hâlâ. Otobüse binip eve dönmek için oradan ayrıldığımızda Helen bana döndü ve bana beatnik olmak istediğini söyledi ve ben de ona istemediğimi, çünkü saçımın ortadan ayrılmış haliyle iyi görünmeyeceğimi söyledim. Bugün bunu hatırlıyorum ve ben beatnik olmadığım halde Jim Morrison'ı görmeye ve şiirlerini dinlemeye gitmiştim!"

Jim Morrison, Coffee 'n' Confusion'daki epik şiir resitalinden sonra George Washington Lisesi'ne Haziran 1961'deki mezuniyetine kadar devam etti ve sonra Alexandria'dan ayrıldı, o yazın sonunda Florida'da St. Petersburg Junior Yüksekokulu'na kaydoldu (daha sonra Florida Eyalet Üniversitesi'ne girdi ve sonunda Haziran 1965'te UCLA'dan tiyatro sanatı lisansı aldı.). Morrison, bu belirtilmeli, gençlik yıllarında hiçbir zaman gerçekten bir rock and roll grubuyla Alexandria'da söylemedi. Fakat açıktır ki lise öğrencisi olduğu zamanlarda sanatçı kimliği biçimleniyordu ve şarkı sözü yazma ilgisini geliştiren onun şiir ve edebiyat aşkıydı. "the Doors" Venice Beach'te Eylül 1965'te şekillendiğinde, o şüphesiz Coffee 'n' Confusion'daki eşsiz deneyimlerinden ilham alarak kendini performans sanatıyla ifade ediyordu. Jim Morrison rock and roll'un en büyük süperstarlarından biri olmaya devam ediyordu, ancak 27 yaşındayken anlaşılmaz bir şekilde son bulan kısa bir hayatı oldu. Paris'te kız arkadaşı Pamela Courson tarafından 3 Temmuz 1971'de, bir cumartesi günü, küvette ölü bulundu. Naaşı Dr. Max Vassille tarafından öğleden sonra incelendi, Morrison'un vücudunda travma olduğunu gösteren işaret olmadığını belirtti ve

onun doğal nedenlerle kalp yetmezliğinden öldüğünü ilan etti. Fakat göz önünde bulundurulmalı ki hiç otopsi yapılmadı ve bugün kimse Jim Morrison'ın gerçekten nasıl öldüğünü bilmiyor.

Bill Walker'a gelince, Washington'ın başta gelen beatnik'i olduğu yıllar en hafif tabirle çok zordu. Ruth France, onun trajik ölümünü şöyle anlattı: "Coffee 'n' Confussion'ı Ekim 1960'ta kapattık çünkü her ne kadar ağzına kadar insanla dolup taşsa da, kasaya giren bir para yoktu. Ayrıldık; sonra Bill Paris'teyken boşandık, ardından Bill İspanya'ya kaçak silah sokmaktan tutuklandı, Madrid'deki bir hapishaneye gönderildi. Orada kendine yeni bir kız arkadaş buldu ve New York'a döndüklerinde evlendiler. Bill akciğer problemlerinden dolayı Belevue Hospital Center'a kaldırıldı ve ona bir daha alkol alamayacağı söylendi. Daha sonra Washington'a beni görmeye gelişini unutamadım çünkü çok acıklıydı, tüm kişiliğini yitirmişti. Alkol almıyorken eski Bill değildi." Kızı Brandel France de Bravo'ya göre, William Addison "Bill" Walker 1974'ün Temmuz ayında öldü.

Washington'daki beatnik sahnesi 1959'un baharında Coffee 'n' Confusion'ın başlangıcıdan Bill Walker'ın yegâne kahve evi ve onun müttefik taklidi Java Jungle'ı geride bırakan 1 Nisan 1960'daki büyük çaptaki marihuana baskınına kadar en yoğun mekândı. Şehrin çevresindeki çok sayıda girişimci, bu günlerde Coffee 'n' Confusion'ı çevreleyen istikrarsız duruma odaklandılar ve yerel hukuk yetkililerinin baskısının diken üstündeki beatnik lider Bill Walker'ın üzerine doğrultulduğundan haberdardılar, eski takıldıkları mekândan uzaklaşan beatnik müşterilerin bazılarını etkileme umuduyla benzer kahve evi kuruluşları açtılar.

Georgetown, Cauldron'un evi haline geldi, Irwin Baron tarafından iş için 1960 Mayıs'ında açılmış bir beatnik oyun alanı. 3263 M Sokak NW 3263'te bodrum katında yer alıyordu, bu maceracı kahve evi, eski Ward's Kullanılmış Mobilya Mağazası'nın bulunduğu yeraltındaki boşluğu devraldı ve spontane eğlenceye, canlı jazz ve halk müziğine, ilkel dans gösterilerine ve klasik filmlere ağırlık vermişti. Maalesef, beatnikler karşılık vermekte biraz geciktiler, belki de nedeni o zamanlarda M caddesinde country tarzı müziğin yaygın olma-

sıydı ve Cauldron çok uzun ömürlü olmadı. Sahibi, klübün adını Lamplighter olarak o yılın 1 Kasım'da değiştirdi ve üç haftadan daha az bir süre sonra kullanımda değildi, devredilmesi fark edilmedi. Ay sonundan önce Melo'nun İtalyan Restoranı binanın üst katındaydı. Cauldron'un bodrumdaki meskenin şekli değiştirildi ve Melo'nun Altkurul Odası adında küçük çaplı bir kabare tiyatrosu olarak yeniden açıldı. 1963 yılının başında Melo'nun yeri kapandı ve bodrum Fransız Mahallesi'ne dönüştü; jazz klübü British Invasion'ın gelmesiyle tarzı rock and roll olarak değişti ve Georgetown eğlence noktası olarak 1968'e kadar gelişti (çoğu yerli hippi burayı bölgenin 1970'lerde ev sahipliğini yaptığı dükkân Bird Cage olarak hatırlayacaktır). Bugün 3263 M Sokak NW'de İtalyan Restoranı Lazio bulunmaktadır.

Georgetown'ın kuzeydoğusunda, görünüşe göre farklı bir dünya olan Adams Morgan'da (son yıllarda yoğun bir İspanyol nüfusu görülen eklektik bir semt) Peder Newton Gordon Cosby rehberliğindeki mezhep farkı gözetmeyen Church of the Savior (Kurtarıcı'nın Kilisesi) tarafından, Haziran 1960'ta Embassy Lunch Restaurant'ın (Büyükelçilik Öğle Yemeği Lokantası) eski yerinde '1658 Columbia Road NW adresinde (18. Sokak'ın biraz doğusunda) Potter's House açıldı. Peder Cosby, Potter's House'u, hristiyanlığın her zaman 'yeni yapılar'a açık olması gerektiğine olan inancı doğrultusunda, "farklı inançları olan anlayışlı insanların rahatlayabileceği, müzik dinleyebilecekleri, sanatla ilgilenebilecekleri ve sohbet edebilecekleri sakin bir mekân" olarak tasarladı. Kahve, canlı halk müziği, yerel sanatçıların sergi ve gösterileri, bu kulübü o zamanlar diğer iki önemli gece kulübüyle (şimdi efsanevi kabul edilen caz gitaristi Charlie Byrd'ün sahne aldığı Showboat Lounge (2477 18th Street NW) ve 1961'in büyük kısmında harika bir caz gitaristi olan Bill Harris'in sahne aldığı Underground [91401 Columbia Road NW]) ünlü olan bölgede benzersiz hale getirdi. Potter's House'u beatniklerin takıldığı diğer mekânlardan ayıran şey atmosferinin biraz

daha durgun olması ve diğer mekânların heyecanla beklediği, gündoğumuna kadar açık olduğu cuma ve cumartesi günlerinde gece yarısında kapanmasıydı. Potter's House'un halen aynı yerde açık olması oldukça dikkat çekici.

Potter's House'un kurulmasından birkaç yıl sonra Adams Morgan, Ontario Place adında yeni bir kahve evine ev sahipliği yapmaya başladı. Ontario Place, Mayıs 1963'te Ontario Market'in (1811 Ontario Place NW) yerine açıldı ve Haziran 1965'e kadar faaliyetini sürdürdü. Ontario Place, Delta Blues gitaristi ve şarkıcısı Mississippi John Hurt ile ün yaptı ve Bob Dylan'ın -Toby Thompson'ın 1972'de yazacağı Positively Main Street kitabında da bahsedeceği ziyareti- sayesinde Washington'lı müzisyenler arasında 'bölgenin en beatnik mekânlarından biri' olarak itibar kazandı. Ontario Place bölgenin müzik tarihinde kalıcı bir iz bıraktı, ancak sahneden çok çabuk silindi (Bir zamanlar bu kahve evininin bulunduğu bina geçenlerde yıkıldı ve şu anda yerine bir rezidans inşa ediliyor).

Sahneye çıkan bir diğer önemli beatnik kuruluşu da Dupont Meydanı'nın sınırında henüz bölgenin dindar karşı kültürün sığınağı olarak tanınmasından çok önce kurulan Unicorn'du (1710 17th Street NW). Bu muhitin yapısı Haziran 1963'te 23 yaşındaki Eddie Hicks'in kötü şöhretli tutuklanma olayından sonra şiddetli bir değişim geçirdi. "Serserilik" suçuyla tutuklandığı esnada Hicks meydana bitişik olan çimlerde oturmuş, çevresinde toplanan küçük topluluğa gitar çalıyordu. Tutuklanması meydandaki çeşmenin etrafında gerçekleşen bir eylemler serisini tetikleyecek ve buranın bugün dahi varlığını sürdüren bohemler, solcular, non-konformistler ve devrimciler için bir buluşma noktası olarak tanınmasını sağlayacaktı. Muhitin nabzı Flame, Charlie's Café Lounge, Ben Bow, Brickskeller gibi eklektik Dupont Meydanı barlarıyla atarken Unicorn da 1961'de sessizce aralarına katıldı ve Connecticut Bulvarı'nın telaşından sıkılanlara folk müziği ve bohem bir atmosfer sundu.

Açılışından altı ay sonra Unicorn – sonraları 1973'ten 1986'ya kadar başkentte müziğin nabzını tutan Unicorn Times'ın yaratıcı ve yayıncısı olarak Washington'un rock and roll sahnesinde önemli bir figür olacak Elliot Ryan tarafından satın alındı. Ryan aslen New York'luydu, Michigan State University mezunuydu ve iki yıllık ordu hizmetinden sonra Mayıs 1960'ta Washington'a yerleşmişti. Ryan, Unicorn'u canlı müzik olan bir kahve evine dönüştürme fikriyle devraldı ve çarşamba geceleri için folk müziği sanatçılarının toplanıp kitlelere şarkı söylediği bir program düzenledi. Pazartesileri caz müzisyenleri sahne alıyordu ve Ryan haftasonları için Tim Cameron, Allen Damron, Mario Illo, John Everhart, Robbie Basho, Pete LaFarge ve The Weavers'tan Eric Darling gibi folk şarkıcılarıyla anlaşıyordu. John Fahey ve Max Ochs gibi yerel gitaristler düzenli olarak doğaçlama konserler veriyordu, hatta bir gece Joan Baez bile sahnede yerel folk müzisyenleriyle birlikte şarkı söylemek için uğramıştı.

Unicorn aynı zamanda resim sergilerine ve pazar öğlenleri film gösterimlerine de ev sahipliği yapıyordu. Charlie Chaplin'den sanat filmlerine, yabancı filmlerden "The Room Upstairs" ve "The Ruse" gibi ünlü filmlere kadar her film gösteriliyordu. Menüde elliden fazla çeşit çay veya kahve vardı ve daimî müşteriler satranç oynayabiliyor ya da raflar dolusu gazete ve dergileri okuyabiliyorlardı. Elliot Ryan, Unicorn'u 1964 ilkbaharında maddi gerekçeler göstererek kapattı ve zamanında bu eşsiz kahve evinin bulunduğu yer bugün altı katlı Admiral Dupont apartmanına ev sahipliği yapıyor. (1700 17th Street NW -17th Street ve R Street'in hemen kuzeyinde)

Washington'ın orijinal beatnik buluşma noktası ve şiir dinletisi yeri olmanın itibarıyla Coffee 'n' Confusion, Nisan 1964'e kadar varlığını sürdürdü, ta ki Angelo Alvino bütün dikkatini Bohemian Caverns'a vermek için dükkânı kapatana kadar. Yerel beatnikler 945 K Street'i üs olarak kullanmaya devam ettiler. Binanın bodrumu benzer kahve evlerine ev sahipliği yapmaya devam etti: The Open Way (Temmuz 1963- Mart 1964), The Crow's Toe (Nisan 1964- Aralık 1964) ve on yıl içinde başarılı olan Lute and Lyre, Portochinko's Palace, and the Blue Sparrow gibi işletmeler...

60'lı yıllar geçerken Washington'daki beatniklerin sayısı yavaş yavaş azaldı ve sonunda tamamen tükendiler, ama yerlerini –hard rock'ın, yaygın uyuşturucu kullanımının, Vietnam Savaşı ve muhafazakâr değerlere oldukça sert bir karşı çıkışın olduğu –yeni bir kültür devrimini harekete geçiren -uzun saçlı hippiler aldı. Kültürel bir temel olarak halk müziği The Beatles'ı yarattı ve British Invasion'ın olmasını sağladı, bu da müzikal ve toplumsal eğilimlere sirayet eden 'sanrı gördüren uyuşturucu' kullanımına ilham verdi. Otantik beatnikler yok oldu ve 'Summer of Love' ufukta belirirken hippiler Dupont Meydanı'nda toplanmaya, LSD dağıtmaya ve etrafta dolaşan otlakçılara barış ve huzur hayalleri sunmaya başladılar.

Purple Haze bir yana, kullanışsızlığına rağmen fazla bile yaşamış olan boş ve yıkık dökük Zantzinger Binası Ekim 1969'da nihayet yıkıldı. Coffee 'n' Confusion'm eski yeri bundan sonraki 38 yıl boyunca Mount Vernon Place United Methodist Church'ün asfalt otoparkı olarak hizmet verdi. Otoparkta son zamanlarda hafriyat yapıldı ve burası şu anda çok katlı cam bir ofis binası olmayı bekleyen bir inşaat alanı. Maalesef Beat Kuşağı'nı yaratan, rock and roll efsanelerinin çıktığı ilk sahne olan bu bodrum barınağının hatırasını yaşatacak hiçbir anıt, hiçbir levha, hiçbir işaret yok.

50'Lİ YILLARIN ORTALARINDA, BİRKAÇ YEREL İŞLETMECİNİN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ GİRİŞİMLER, KENTİN BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ VE AYKIRI SİMALARININ BİRBİRİNE YAKIN NOKTALARDA TOPLANMALARINI SAĞLADI.

COFFE-HOUSE DEDİĞİMİZ VE GÜNÜMÜZDE TÜKETİMİN "TAKE-AWAY" KALELERİNE DÖNÜŞEN ANLIK UĞRAK MEKANLARI, ÇOK DA UZAK OLMAYAN BİR GEÇMİŞTE, ZAMANIN RASYONALİZE EDİLMESİNE KARŞI DURAN, İŞE GİTMEYİ REDDEDEREK AYLAKLIĞIN DEVRİMSEL BÜYÜSÜNE KAPILAN VE GERİ DÖNÜLECEK BİR EV DÜŞÜNCESİNİ TAMAMEN REDDEDEN İNSANLARIN KONTROLÜNDEYDİ. JIM MORRISON O DÖNEM YAPTIĞI VE ARKASINDA BIRAKTIĞI, BUGÜN THE DOORS İLE SEVİMLİLEŞTİRİLEN AMA ASLINDA DEHŞETENGİZ BOYUTLARA VARAN TÜM MİRASINI TAM DA BU YAPIYA BORÇLUDUR.

Çeviren: Melis Oflas

10,00 TL

9 786056 684425